

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

МОВА ТА ЕМОЦІЇ
підготовки бакалаврів

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Мова та емоції» підготовки бакалавра.

Розробник:

Крисанова Т. А., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри практики англійської мови

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Гордієнко Ю. А.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови протокол № 1 від 29.08.2025.

Завідувач кафедри:

Еліна КОЛЯДА

© Крисанова Т. А, 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка	вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів	014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)	Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>	Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література.	Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
	Бакалавр	Форма контролю: залік
Мова навчання		<i>Англійська, українська</i>

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Зочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка	вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів	014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)	Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>	Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література.	Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
		Самостійна робота 122 год.
		Консультації 18 год.
	Бакалавр	Форма контролю: залік
Мова навчання		<i>Англійська, українська</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Крисанова Тетяна Анатоліївна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	krysanova@vnu.edu.ua
Дні занять	(електронний розклад)
	Очні консультації: у день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Силабус вибіркового освітнього компонента «Мова та емоції» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

Освітній компонент «Мова та емоції» спрямований на формування у здобувачів освіти системних знань про особливості вираження емоцій на фонетичному, лексичному, синтаксичному рівнях англійської мови, а також про прагматичні аспекти емоційної комунікації. Емоції є невід'ємною частиною соціального життя, а їх адекватне вираження та розуміння – важливий компонент ефективної міжособистісної взаємодії. У рамках курсу здобувачі освіти ознайомляться з лінгвістичною теорією емоцій, навчатися розпізнавати емоційно забарвлене мовлення у текстах і аудіовізуальних матеріалах (фільми, соціальні медіа), а також розвинути практичні навички емоційної комунікації. Особливу увагу приділено вербальним і невербальним засобам вираження емоцій та їхній культурній специфіці.

Пререквізити. Для оволодіння матеріалом курсу здобувачі освіти повинні мати загальні мовознавчі знання, а саме розуміння: відмінностей між мовою та мовленням, поняття комунікативної діяльності та вербальних й невербальних засобів спілкування. Необхідний рівень володіння англійською мовою B2.

Мета і завдання освітнього компонента. Мета курсу – сформувати у здобувачів освіти системні знання про особливості вираження емоцій на фонетичному, лексичному, синтаксичному рівнях англійської мови, а також про прагматичні аспекти емоційної комунікації. Основними завданнями є:

- ознайомити з лінгвістичною теорією емоцій;
- сформувати практичні навички ведення емоційної комунікації;
- охарактеризувати особливості вираження емоцій вербальними і невербальними засобами;

- навчити здобувачів освіти виражати емоції на фонетичному, лексичному і синтаксичному рівнях англійської мови;
- навчити здобувачів освіти розпізнавати емоційно забарвлене мовлення в аудіовізуальних засобах комунікації (кінофільм, соціальні медіа тощо).

У результаті опанування освітнього компонента «Мова та емоції» здобувачі вищої освіти розвивають такі **soft skills**:

- здатність до усвідомлення, аналізу та вербалізації емоцій у мовленні;
- уміння ефективно взаємодіяти з урахуванням емоційного стану співрозмовника та комунікативної ситуації;
- навички критичного осмислення емоційних смислів у текстах різних типів і жанрів;
- комунікативну гнучкість та адаптивність у професійному й академічному спілкуванні;
- міжкультурну чутливість до особливостей емоційного вираження в різних мовних і культурних середовищах;
- уміння розпізнавати емоційні механізми впливу в медіа- та публічному просторі.

Структура освітнього компонента

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Теоретичні основи емоційного мовлення.	22	2	2		16	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 2. Емоційно забарвлена лексика.	22	2	3		15	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 3. Експресивний синтаксис у вираженні емоцій.	22	2	2		16	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 4. Інтоніяція як засіб передачі емоцій у мовленні.	21	1	3		16	1	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 5. Невербальні засоби вираження емоцій.	21	1	3		16	1	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 6. Прагматичні аспекти емоційної	21	1	3		16	1	ДС + ДБ + РК /

комунікації.							10
Тема 7. Емоційна комунікація в аудіовізуальних текстах.	21	1	4		15	1	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	150	10	20		110	10	70
Види підсумкових робіт							Бал
Підсумкова контрольна робота							Т / 30
Усього	150	14	16		110	10	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Теоретичні основи емоційного мовлення.	21	1	1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 2. Емоційно забарвлена лексика.	23	1	1		17	4	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 3. Експресивний синтаксис у вираженні емоцій.	21	1	1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 4. Інтоніяція як засіб передачі емоцій у мовленні.	21	1	1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 5. Невербальні засоби вираження емоцій.	20		1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 6. Прагматичні аспекти емоційної комунікації.	20		1		17	2	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 7. Емоційна комунікація в аудіовізуальних текстах.	24				20	4	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	150	4	6		122	18	70
Види підсумкових робіт							Бал
Підсумкова контрольна робота							Т / 30
Усього	150	4	6		122	18	100

ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає опрацювання теоретичних питань відповідно до теми лекційного заняття та підготовку до практичних занять. Ефективність самостійної роботи викладач виявляє на практичних заняттях, під час тематичного тестування і відображає в загальній оцінці за тему.

Таблиця 3

Зміст самостійної роботи

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1.	16	17	Емоції у публічному мовленні
Тема 2.	15	17	Емоційна комунікація в соціальних медіа
Тема 3	16	17	Міжкультурні особливості емоційного мовлення
Тема 4.	16	17	Емоції у фразеологізмах англійської мови
Тема 5.	16	17	Метафори емоцій в англійській мові
Тема 6.	16	17	Емоції в тексті та дискурсі
Тема 7.	15	20	Аспекти перекладу емоційно забарвлених текстів.
Разом:	110	122	

IV. Політика оцінювання

З інформацією про засади поточного та підсумкового оцінювання у ВНУ імені Лесі Українки можна ознайомитися на сайті Університету (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Під час вивчення освітнього компонента здобувачі освіти виконують завдання у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, участь в обговоренні на лекційних та семінарських заняттях, підготовка доповідей та презентацій.

Поточним контролем передбачені участь у дискусіях на лекціях, відповіді на семінарських заняттях, виконання самостійних завдань. За участь в дискусії на занятті здобувач освіти може отримати до 5 балів, за

виконання самостійної роботи – до 5 балів. Разом за тему здобувач освіти може отримати до 10 балів.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті здобувач освіти представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання здобувача освіти оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Критерії оцінювання знань здобувача освіти на заняттях

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти
5	Здобувач освіти має системні, глибокі знання, виявляє творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Здобувач освіти вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
4	Знання здобувача освіти є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
3	Здобувач освіти демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Здобувач освіти здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
2	Здобувач освіти демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
1	Здобувач освіти може розрізнити об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Якщо здобувач освіти бажає покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка презентації або захист реферату на одну із тем курсу.

Політика викладача щодо здобувачів освіти.

Здобувач освіти повинен відвідувати всі практичні заняття і брати активну участь у навчальній діяльності, а також виконувати завдання самостійної роботи. Пропущені з поважних причин заняття треба відпрацювати в дні консультацій протягом двох тижнів після виходу на навчання після вимушеної перерви. На заняття здобувач освіти повинен приходити вчасно.

Здобувачі освіти, котрі навчаються за індивідуальним планом навчання, повинні вчасно виконувати завдання відповідно до затвердженого плану і надсилати виконані завдання у групу (Teams) курсу на порталі Microsoft Office 365.

Політика щодо академічної доброчесності (https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Здобувач освіти самостійно виконує завдання для практичних занять та самостійної роботи, так само завдання підсумкового контролю; надає правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказує джерела чужих думок у випадку їхнього використання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії. Під час вивчення курсу можуть бути визнані результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси / тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають навчальній дисципліні або окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані за посиланням (<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022>).

Усі можливі конфліктні ситуації буде вирішено відповідно до Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/File/2021/02/Polozhennia_poriadok_vyrishennia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf)

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і проводиться згідно з розкладом навчальних занять. Здобувач освіти може отримати підсумковий бал, виконуюючи всі види навчальної діяльності, а саме участь в дискусіях на лекційних та семінарських заняттях, виконанні самостійної роботи, а також написанні тестів.

Рівень знань здобувача освіти за поточний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

Питання підготовки до заліку

1. What is the relationship between language and emotions in communication?

2. Explain how language reflects emotional states.

3. Think of five more specific or nuanced synonyms for the emotions *happy*, *sad*, *angry*, *surprised*, and *anxious*? How does the choice of word alter the emotional tone?

4. Explain how metaphors help convey complex emotional experiences? Can you think of common emotional metaphors in everyday language?

5. Identify five words that describe emotions (e.g., happy, sad, excited) in English. Discuss when people use these words in everyday life.

6. What words do people say when they feel happy, sad, etc.? Give examples of interjections used to express emotions.

7. Describe the role of emoji in expressing emotions.

8. Explain the meaning of metaphors used to describe emotions. Compare these metaphors with those in your culture

9. How do verbal and nonverbal cues work together to express emotions? Write a short dialogue where one character expresses anger and another expresses empathy, using both verbal and nonverbal elements to convey their emotions.

10. Take five emotion words (e.g., *happy*, *sad*, *angry*, *surprised*, *interested*) and describe the typical nonverbal cues (facial expressions, body posture, gestures) associated with each emotion. How do these nonverbal cues enhance or clarify the emotion being expressed?

11. Choose a basic sentence like '*I'm fine*' and deliver it in three different emotional tones (e.g., happy, frustrated, anxious). How do the tone of voice and body language change the meaning of the sentence?"

12. Watch a video clip from the film *Up in the air* (2009) (<https://www.youtube.com/watch?v=U38YmMEoJNM&t=3s>). Focus on nonverbal cues (e.g., eye contact, hand gestures) and describe how they express emotions.

13. Explain the correlation between language and emotions.

14. Speak about the linguistic theory of emotions.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. 'An emoji will help us to feel seen'. <https://www.bbc.com/news/articles/c9qv9gv3yx7o>
2. BBC. Learning English. 6 Minute English. How culture affects sadness. https://www.bbc.co.uk/learningenglish/chinese/features/6-minute-english_2023/ep-230413
3. Chávez, T. How Different Cultures Show Emotions? Improving Intercultural Communication Skills. <https://tanjafromnuminos.medium.com/how->

[different-cultures-express-emotions-developing-intercultural-communication-skills-966422ea948a](https://www.paulekman.com/blog/cultural-differences-in-emotional-expressions/)

4. Cultural differences in emotional expressions.
<https://www.paulekman.com/blog/cultural-differences-in-emotional-expressions/>
5. Describing body language.
<https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/zg8tgk7/revision/1>
6. Do emojis make language better?
https://www.bbc.co.uk/learningenglish/english/features/6-minute-english_2022/ep-220901
7. Galloway, L. Living in... the world's most emotional countries.
<https://www.bbc.com/travel/article/20160623-living-in-the-worlds-most-emotional-countries>
8. Hardach, S. How your language reflects the senses you use.
<https://www.bbc.com/future/article/20190226-how-your-language-reflects-the-senses-you-use>
9. How body language helps us understand other people's emotions.
https://www.in-mind.org/article/how-body-language-helps-us-understand-other-peoples-emotions?gad_source=1&gad_campaignid=343237259&gbraid=
10. How 'non-verbal communication' is going digital.
<https://www.bbc.com/worklife/article/20221104-how-non-verbal-communication-is-going-digital>
11. How to crack the subtle body language of liars.
<https://www.sciencefocus.com/science/how-to-crack-the-subtle-body-language-of-liars>
12. How to use interjections. <https://www.youtube.com/watch?v=0o7y8h6dfAQ>
13. <https://www.bbc.co.uk/future/article/20181211-why-emoji-mean-different-things-in-different-cultures>
14. Krysanova T. Psycholinguistic and cognitive-semiotic dimensions of constructing fear in horror films: A multimodal perspective. East European Journal of Psycholinguistics. 2023. Vol. 10. No. 1. Pp. 96-115.
15. Krysanova, T. & Shevchenko, I. Multisemiotic Patterns of Emotive Meaning-making in Film. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки. Visnyk Universitetu imeni Alfreda Nobelya. Seriya: Filologicni Nauki. Том 2. Випуск 24. Сторінки 238-248.
16. Park, W. What other cultures can teach us about forgiveness.
<https://www.bbc.com/future/article/20201109-what-other-cultures-can-teach-us-about-forgiveness>
17. Pritzker S., Fenigsen J., Wilce J. The Routledge handbook of language and emotion. London ; New York: Routledge, 2020. 441 p.
18. Robson, D. The 'untranslatable' emotions you never knew you had.
<https://www.bbc.com/future/article/20170126-the-untranslatable-emotions-you-never-knew-you-had>

19. What is non-verbal communication? <https://www.bbcmaestro.com/blog/non-verbal-communication>
20. Басюк Н. А. Емоційний інтелект: становлення та розвиток поняття в зарубіжних дослідженнях. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки, 2022.
21. Крисанова Т. А., Гережун О.О. Мультиmodalьне смислотворення АГРЕСІЇ в англomовному пісенному наративі: когнітивно-прагматичний підхід. Cognition, Communication, Discourse, 2023, (26), 83-108. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2023-26-05>